

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Nadejda Toma

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu, Victor Boico, Elena Cobzac, Anatolie Țurcan și Vladimir Timofti,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Districtului militar al regiunii Moscova din 04 februarie 1950 și a deciziei Colegiului militar al Judecătoriei Supreme a URSS din 04 iunie 1955, în cauza penală privind-l pe

Tabură Axentii XXXXX, născut în anul XXXXX, la momentul condamnării - locuitor al XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

07.04.2021 – 24.06.2021

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Districtului militar al regiunii Moscova din 04 februarie 1950, *Tabură Axentii XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 58-1 "a", art. 19-58-8 și art. 58-10 alin. (1) Cod penal al RSFSR, iar pentru concurs de infracțiuni, i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 25 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale și ridicarea de la inculpat a medaliilor „Pentru luarea Varșoviei”, „Pentru luarea Berlinului”, „Pentru victoria asupra Germaniei”, în cel de al doilea Război Mondial din 1941-1945.

2. Potrivit sentinței, *Tabură Axentii* a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind pe teritoriul temporar ocupat de către trupele militare româno-germane, în luna

ianuarie 1944, a satisfăcut serviciul militar în unitatea militară de cavalerie din cadrul Armatei române, unde a efectuat serviciul până în luna martie 1944. În timpul serviciului militar în Armata română, Tabură Axentii avea cal, avea armă și era îmbrăcat în uniforma de soldat al Armatei române. Anterior eliberării de către trupele militare sovietice a RSSM de ocupații fasciști, el a revenit în satul său de baștină, satul Cucioaia, unde a lucrat ca mecanic auto la unitatea nr. 418 „Voiansantehmontaj”. Ulterior, în perioada anilor 1948-1949, acesta sistematic organiza agitație antisovietică între lucrătorii unității, răspândea zvonuri calomnioase referitor la condițiile de viață și trai din Uniunea Sovietică, dar în același timp avea cuvinte de laudă față de condițiile de trai din țările burgheze.

Tot el, Tabură Axentii, în luna iulie 1949, în urma discuțiilor cu lucrătorii unității militare a lăudat armata germano-fascistă. Iar în lunile mai-iulie 1948 în nenumărate rânduri și-a exprimat intenții teroriste față de conducătorii Partidul comunist și Autorității sovietice.

3. Prin decizia Colegiului militar al Judecătoriei Supreme a URSS din 04 iunie 1955, s-a admis recursul Procurorului General Adjunct al URSS, prin care a fost casată sentința instanței de fond, iar *pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 58-1 "a" Cod penal al RSFSR, a fost încetat procesul penal*, pe motivul lipsei în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii imputate și reîncadrate juridic acțiunile acestuia din cele prevăzute la art. 19-58-8 în cele ale *art. 58-10 alin. (1) Cod penal al RSFSR*, cu reducerea pedepsei până la 5 ani închisoare, fără interdicții în drepturi și fără confiscarea averii.

Conform art. 1 și 6 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 27 martie 1953, cu privire la amnistie, în legătură cu executarea pedepsei stabilite de 5 ani închisoare, Tabură Axentii a fost eliberat din detenție.

4. Adjunctul Procurorului General Roșioru Mircea, declară recurs în anulare, care invocând prevederile art. 51 alin. (6), 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Districtului militar al regiunii Moscova din 04 februarie 1950 și a deciziei Colegiului militar al Judecătoriei Supreme a URSS din 04 iunie 1955, în cauza penală privindu-l pe Tabură Axentii XXXXX, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală și reabilitarea acestuia.

În susținerea celor menționate, procurorul indică faptul că în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor *infracțiuni contrarevoluționare*, după cum prevede dispoziția art. 58-10 alin. (1) din Codul penal al RSFSR.

Mai mult, decizia de condamnare pronunțată în privința lui Tabură Axentii XXXXX, reprezintă o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție, și anume, încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării

precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

5. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie” și „agitație antisovietică”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Tabură Axentii a fost condamnat prin decizia Colegiului militar al Judecătoriei Supreme a URSS din 04 iunie 1955, pentru trădare de patrie și activitate contrarevoluționară.

Conform art. 53 alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal stabilește în cauza dată, motive întemeiate de a interveni în decizia Colegiului militar al Judecătoriei Supreme a URSS din 04 iunie 1955 de condamnare a lui Tabură Axentii XXXXX. Însă, pe motiv că prin decizia dată, a fost deja *desființată sentința Tribunalului Militar al Districtului militar al regiunii Moscova din 04 februarie 1950*, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care, pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 58-1 "a" Cod penal al RSFSR s-a dispus încetarea procesului penal, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție decide *casarea parțială* a deciziei Judecătoriei Supreme, pe capătul de condamnare în baza art. 58-10 alin. (1) Cod penal al RSFSR, și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, decide încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea

persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnatului.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General Roșioru Mircea, casează parțial decizia Colegiului militar al Judecătoriei Supreme a URSS din 04 iunie 1955, în partea condamnării lui *Tabură Axentii XXXXX* în baza art. 58-10 alin. (1) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de condamnare, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) al Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei se mențin, fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Decizia integrală pronunțată la *08 iulie 2021*.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico

Elena Cobzac

Anatolie Țurcan

Vladimir Timofti